

Het webinar
begint over 60
seconden

#wvgrip

Het webinar
begint over 30
seconden

#wvgrip

Het webinar begint over 10 seconden

#wvgrip

Ervaringen van Woo-ambassadeurs

10 december 2025

Twaalfde week van Grip op Informatie

**Peter de Baat
en Bert
Bouwmeester**

Verantwoording en bevindingen na
drie jaar bestuurlijk ambassadeurs
Wet open overheid

Peter de Baat - Bert Bouwmeester

Deel 1

Introductie

TIP: Nodig VNG ambassadeurs Woo uit voor een gesprek met het College van B&W en/of gemeenteraad.

Ambassadeurs voor open en transparante overheid

 Nieuws

Gerelateerde onderwerpen

Informatiesamenleving, Recht,
Archiveren, Wet open overheid (voorheen
Wet openbaarheid van bestuur)

vrijdag 10 februari 2023

Peter de Baat (oud-burgemeester Montferland) en Bert Bouwmeester (oud-burgemeester Coevorden) zijn benoemd tot ambassadeurs Wet open overheid (Woo). Zij gaan gemeenten actief benaderen om een toelichting te geven op de betekenis van deze wet voor de gemeenteraad, het college en de gemeentelijke organisatie.

Advies en ondersteuning

De ambassadeurs adviseren over de aanpak om te komen tot implementatie van de Woo en halen signalen uit de praktijk op. Daarnaast ondersteunen ze bij het voeren van het goede gesprek in de organisatie en met de raad over een open en transparante overheid. Hun inzet is onderdeel van het project [Grip op informatie](#).

Meer informatie

Wat doen Ambassadeurs Wet open overheid?

Tweeledig doel:

- vergroten van het bewustzijn bij raden, colleges en (top)management van het belang van een transparante overheid.
- versnellen van implementatie van de Woo.

Aanpak:

- Communicatie, communicatie, communicatie..!
- Dialoog met raadsleden, bestuurders en (top)managers in 342 gemeenten.
- Aandacht voor bewustzijn, kennis, perspectieven, methoden, ervaringen, dilemma's, reflectie.
- Vanuit VNG bijdragen aan oplossingen.

TIP: Sluit ambtelijk aan bij sessies van het programma Grip op informatie.

<https://vng.nl/projecten/grip-op-informatie>

- **Op orde** brengen informatiehuishouding
- **Openbaar** maken van overheidsinformatie
- **Duurzaam** toegankelijk houden van overheidsinformatie

Home / Gemeentelijk uitvoering / Grip op Informatie

Grip op Informatie

 Project

Het project Grip op Informatie helpt gemeenten om kansen te benutten die de informatiesamenleving met zich meebrengt. Een stevige grip op informatie biedt kansen op het gebied van transparantie, efficiency, innovatie en dienstverlening. Maar ook op het gebied van datagedreven werken en in de contacten met inwoners

Gerelateerde thema's

> Informatiesamenleving

Wet open overheid: wettelijke kerntaak

(per 1 mei 2022)

Artikel 1.1. Woo

Recht op toegang

Eenieder heeft recht op toegang tot publieke informatie zonder daartoe een belang te hoeven stellen, behoudens bij deze wet gestelde beperkingen.

Actief openbaar, tenzij..

- inspannings-verplichting
- én een verplichting voor 11 categorieën

Passief openbaar

- verkorte termijn t.o.v. de Wob

Informatiehuishouding op orde

- zorgplicht
- à la Archiefwet

Open overheid: bijna een halve eeuw transitie

What's Wrong With Open Government? - Yes Minister

“Als ik het aan mijn ouders vraag, hebben ze het helemaal niet zo in hun systeem zitten dat de overheid transparant is. Het zit niet van oudsher zo in het DNA van de burger dat de overheid open is.”

“De essentie van Open Overheid is dat de overheid afleert zichzelf als het middelpunt te zien”.

<https://youtu.be/8qSbB0ofJ4g>

Deel 2

Verandering van (bestuurs)cultuur

Transparantie als publieke waarde

Beeld: ©Staatscommissie rechtsstaat

“Het hogere doel van een open overheid is dat inwoners moeten kunnen vertrouwen op de overheid.

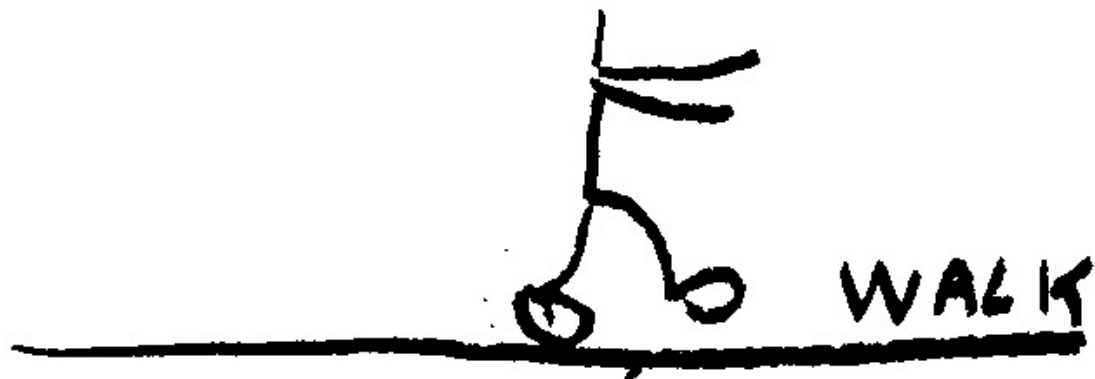
En daarin gesterkt worden door de informatie die de overheid beschikbaar stelt.”

De vierde golf: generatieve AI

- Diep verweven in dagelijkse menselijke leefwereld;
- Hyper gepersonaliseerd;
- Grotere autonomie;
- Anticiperend.

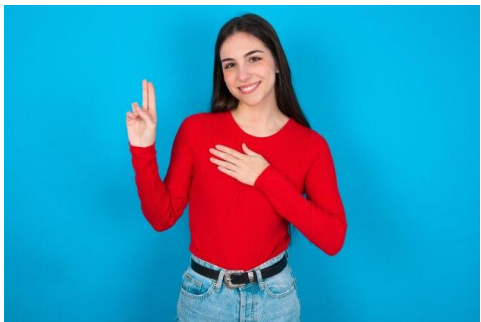

Nieuwe ambtseed benadrukt transparantie

Van: “Ik zweer/beloof dat ik plichtsgetrouw en nauwgezet de mij opgedragen taken zal vervullen en zaken die mij uit hoofde van mijn functie vertrouwelijk ter kennis komen of waarvan ik het vertrouwelijke karakter moet inzien, geheim zal houden voor anderen dan die personen aan wie ik ambtshalve tot mededeling verplicht ben;”

Naar: “Ik werk in het algemeen belang voor onze samenleving en zet mij daar volledig voor in. Ik werk integer en behandel iedereen rechtvaardig, gelijkwaardig en met respect. Ik ga zorgvuldig om met informatie.
Ik draag bij aan een open overheid en weet ook dat ik vertrouwelijke informatie geheim moet houden.

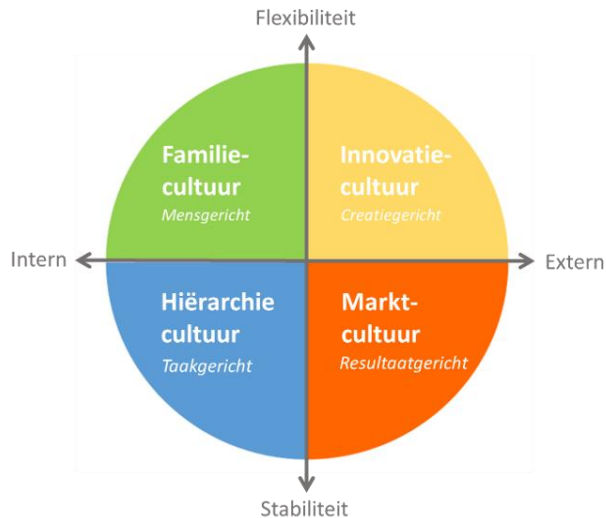
Actieve openbaarmaking nieuw criterium in 2025

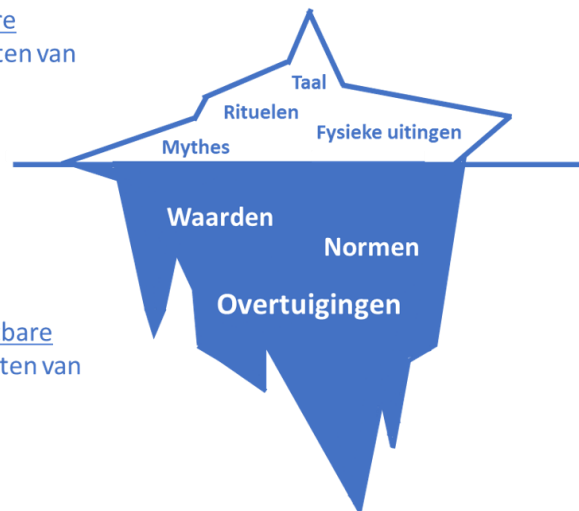
**Krachtige
gemeentesuccessen
delen en hergebruiken**

GemeenteDelers

Hoe past openheid bij 'onze' bestuurscultuur?

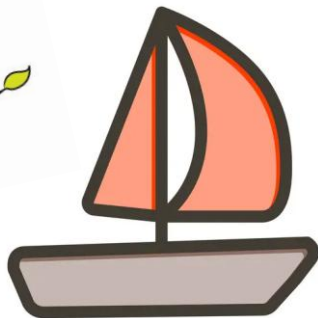
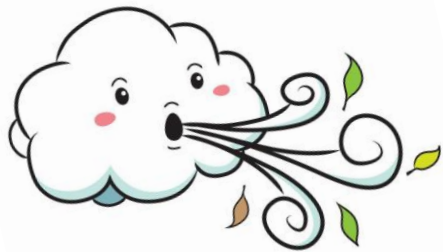
Zichtbare
elementen van
cultuur

Onzichtbare
elementen van
cultuur

- Hoe gaan we om met macht en autoriteit?
- Hoe gaan we om met onzekerheid, onvoorspelbaarheid en verandering?
- Hoe gaan we om met dienstverlening, participatie en transparantie?

Welke kant gaat de gemeente op ?

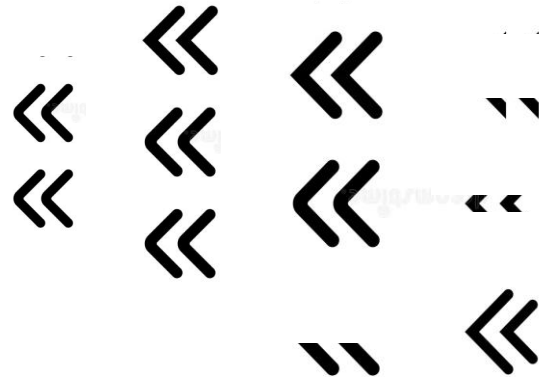

BOVENSTROOM

- leiderschap
- visie op informatiesamenleving
- informatiebeheer
- woo-processen
- management- en pop-gesprekken
- ...

ONDERSTROOM

- ervaringen / nieuwe en oude verhalen
- vertrouwen / wantrouwen
- werkdruk / burn-out
- emoties / frustraties
-

Zorgplicht burgemeester

Kwaliteit

- Betrekkelijkheid
- Deskundigheid
- Menselijke maat
- **Transparantie**
- Zorgvuldigheid

‘Een burgemeester ziet toe dat het gemeentebestuur open is over besluiten en hoe beleid tot stand komt’.

‘Een burgemeester is open over hoe hij zijn ambt vervult’

Waarden van het Nederlands burgemeestersambt

Nederlands Genootschap
van Burgemeesters

- voorzitter gemeenteraad
- voorzitter college van B&W
- hoeder van maatschappelijke veiligheid en openbare orde
- burgervader/moeder
- procesbewaker
- ambassadeur
- bestuurder in algemene dienst

TIP: Zie openheid als verbindend thema

Actieve openbaarmaking: kunt u lokale accenten in uw gemeente leggen?

- *Wat zijn onze belangrijke maatschappelijke thema's?*
- *Wat is onze gemeentelijke visie op openheid?*
- *Hoe komt openheid tot uitdrukking in onze dienstverlening?*
- *Hoe werkt openheid door in ons participatiebeleid?*

**Tip: Heeft u al verdere
ambities voor een
toekomstgerichte
informatiehuishouding?**

Tip: Woo en gemeenteraadsverkiezingen 2026

- Wat nemen partijen over informatiehuishouding, transparantie en de Woo op in hun verkiezingsprogramma?
- Welke ambities over informatiehuishouding, transparantie en de Woo worden afgesproken tijdens coalitiebesprekingen?
- Welke doelstellingen hierover komen in het uitvoeringsprogramma van het college?
- Hoe vindt de bestuurlijke en ambtelijke sturing daarop plaats?
- Wat is nodig om de organisatie er verder op in te richten?

Deel 3

Beleidsintimiteit

College, organisatie en beleidsintimiteit, behoefte aan jurisprudentie

- Concepten (en persoonlijke beleidsopvattingen)?
- Communicatie tussen leden van het college (en de eenheid van collegebeleid)?
- Parlementair proces gemeenteraad (en de mogelijkheden voor politiek-bestuurlijke afstemming)?

Een voorbeeld van goed motiveren en het afwegen van het belang van openbaarmaking versus het belang van goed functioneren van bestuursorganen.

Onderlinge contacten tussen bewindspersonen

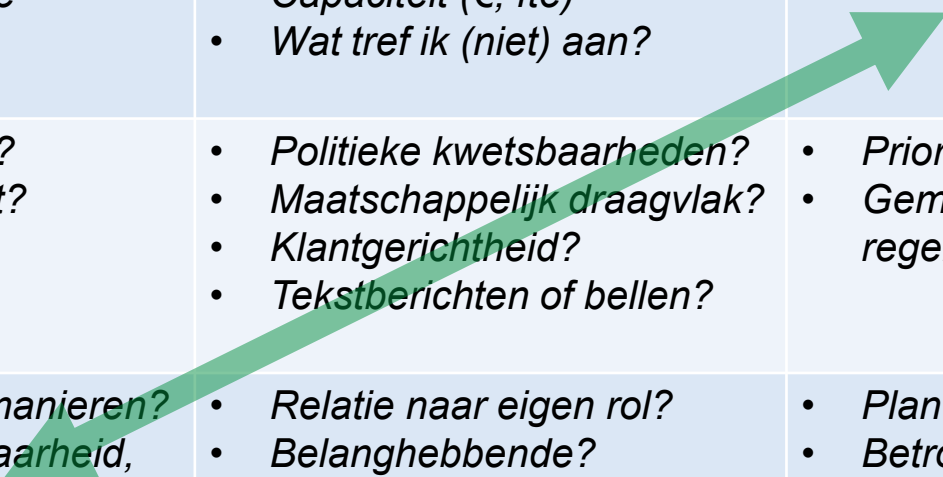
Het eerste document ziet op een berichtenwisseling tussen de Minister-President, zijn politiek assistent, de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid en een medewerker van mijn ministerie. Deze berichten bevatten de opvattingen die twee bewindspersonen in vertrouwen hebben uitgewisseld over de betreffende motie. Het is een noodzakelijk gegeven binnen het Nederlandse staatsbestel dat bewindspersonen vrij en onbelemmerd in vertrouwen met elkaar van gedachten kunnen wisselen, voordat zij gezamenlijk tot een beslissing komen. Dit komt tot uiting in de eenheid van kabinetsbeleid. Indien ik het eerste document openbaar maak, leidt dit ertoe dat de Staat minder goed zal kunnen functioneren. Dit belang weeg ik zwaarder dan het belang van openbaarheid. Derhalve maak ik dit document in zijn geheel niet openbaar.

Deel 4

Conclusies en aanbevelingen

Thema's & dilemma's gemeentebesturen eind 2023

	Actieve openbaarheid	Passieve openbaarheid	Informatiehuishouding
Ambtelijk	• <i>Integraliteit geborgd?</i> • <i>Gewoon doén</i> • <i>Cultuurdimensie</i>	• <i>Focus vooral hier</i> • <i>Procesmanagement</i> • <i>Capaciteit (€, fte)</i> • <i>Wat tref ik (niet) aan?</i>	• <i>Onduidelijkheden</i> • <i>Knelpunt €</i>
Bestuurlijk	• <i>Kans of corvee?</i> • <i>Beleidsintimiteit?</i> • <i>Zorgplicht burgemeester?</i>	• <i>Politieke kwetsbaarheden?</i> • <i>Maatschappelijk draagvlak?</i> • <i>Klantgerichtheid?</i> • <i>Tekstberichten of bellen?</i>	• <i>Prioriteit?</i> • <i>Gemeenschappelijke regelingen?</i>
Politiek	• <i>Hoe zijn onze manieren?</i> • <i>Visie op openbaarheid, participatie en dienstverlening?</i>	• <i>Relatie naar eigen rol?</i> • <i>Belanghebbende?</i>	• <i>Plan?</i> • <i>Betrokkenheid?</i>

Enkele conclusies en aanbevelingen 1

1. De Woo behoort tot de meest gemonitorde, onderzochte en geëvalueerde wetten, waarbij diverse acute verbeterpunten in beeld zijn gekomen, vragend om bijsturing die tot nu toe doorgaans is uitgebleven; bijvoorbeeld pak het actualiseren van de Woo op het punt van oneigenlijk gebruik van Woo-verzoeken voortvarend op.
2. Verruim de definitie van implementatieniveau 'basis' zodanig, dat daaronder niet alleen - bij actieve openbaarmaking - de verplichte categorieën vallen, maar ook gemotiveerde lokale keuzes. BZK, VNG: neem in de Woo een verplichting voor gemeenten op om een lokaal beleidskader openbaarheid en informatiehuishouding op te stellen, met passende en te monitoren indicatoren.
3. Stel als ACOI resp.VNG een advies of handleiding op over beleidsintimiteit en openbaarheid om het breed ervaren spanningsveld hiertussen in de bestuurspraktijk beter hanteerbaar te maken.

Enkele conclusies en aanbevelingen 2

4. Benut de gemeenteraadsverkiezingen 2026 om aandacht te besteden aan de lokale betekenis van transparantie en openbaarheid in de gemeenten. Bijvoorbeeld in de verkiezingsprogramma's, bij collegevorming en in introductieprogramma's voor raadsleden en wethouders.
5. Werk aan de bewustwording bij raadsleden, colleges en ambtenaren van de dilemma's die voortkomen uit het feit dat sommige documenten op grond van de Gemeentewet ruimhartig met de raad worden gedeeld, maar voor de samenleving op grond van de Woo (nog) niet openbaar gemaakt kunnen worden.
6. Creëer als VNG een meer zichtbare bestuurlijke rol bij de implementatie van de Woo (en de Archiefwet) vanuit het bestuur of de VNG-commissie Informatiesamenleving.
7. BZK, VNG, VGS: beoordeel de vernieuwde ambtseed van het Rijk op haar bruikbaarheid voor de gemeentelijke overheid en haar mogelijke vertaling naar de vereiste leiderschapscompetenties voor topambtenaren en bestuurders.

VRAGEN?

Algemeen

Gripopinformatie@vng.nl

Kennisbank Grip op Informatie

Kennisbank Grip op Informatie (89)

Dit is de kennisbank van het project Grip op Informatie. Lees alles over Grip op Informatie op onze speciale projectpagina.

Zoek hier in de Kennisbank Sorteren:

De Wet open overheid in de gemeentelijke praktijk

De Wet open overheid in de gemeentelijke praktijk [🔗](#)

In de gemeentelijke praktijk leven 3 jaar na invoering van de Wet open overheid (Woo) nog veel vragen over de toepassing ervan. Deze handreiking is een hulpmiddel voor (juridisch) medewerkers die zich bezighouden met de uitvoering van de Woo. In... [Meer lezen](#)

Oktober 2025

Wegwijzer voor Woo, Wmebv en Bdto bij samenwerking

Wegwijzer voor Woo, Wmebv en Bdto bij samenwerking [🔗](#)

De VNG heeft een wegwijzer samengesteld voor de toepassing van 3 belangrijke informatiewetten in gemeentelijke samenwerkingsverbanden. Het gaat om de Wet open overheid (Woo), de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer (Wmebv) en het Besluit digitale toegankelijkheid overheid (Bdto). Praktische wegwijzer... [Meer lezen](#)

Augustus 2025

Handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' - werkversie

Handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' - werkversie [🔗](#)

De handreiking 'Actief openbaar maken doe je zo!' gaat in op het implementeren en uitvoeren van actieve openbaarmaking, de verplichte informatiecategorieën uit de Wet open overheid (Woo-art. 3.3) en de inspanningsverplichting (art. 3.1). De handreiking heeft een grondige make-over gehad... [Meer lezen](#)

Filters

Thema

- ☐ Actief openbaar maken (13)
- ☐ Basis van informatiehuishouding op orde (21)
- ☐ Digitaal samenwerken en referenties (9)
- ☐ Duurzaam toegankelijk (40)
- ☐ Informatiehuishouding op hoger niveau: volgende stappen (5)

[+ Laet alle filters zien](#)

Verplichting

- ☐ Could (30)
- ☐ Must (14)
- ☐ Should (44)

Bestandstype

- ☐ audio (1)
- ☐ pdf (5)

Kenniscommunity Informatie en Archief (KIA) / Grip op Informatie

The screenshot shows the VNG Grip op Informatie website. The header includes navigation links: VNG | Grip op Informatie, Entree, Tijdslijn, Agenda, Admin, and a Groepsbeheerder button. Below the header, the VNG logo and the title 'Grip op Informatie' are displayed. A paragraph explains the program's purpose: helping municipalities use information management to their advantage, providing opportunities in transparency, efficiency, innovation, and service delivery, and working on data-driven projects and contacts with citizens and businesses. A banner image shows a hand interacting with a digital interface, with the text 'Twaalfde week van Grip op Informatie' overlaid. The main content area is divided into several sections: 'Team Grip op Informatie' with contact information for Jeroen Jonkers and Desiree Groeneveld Bloemhof; 'Nieuws Woo' with a podcast announcement and a news item about the 'Handreiking Woo in de gemeentelijke praktijk'; 'Agenda (online) bijeenkomsten GOI' with a calendar for October 2023; 'Digitale sessie projectleiders Woo - VNG Forum'; 'Kennisbank Grip op Informatie'; 'Podcasts Grip op Informatie'; 'Het programma Grip op informatie richt zich op twee thema's'; 'Informatiehuishouding op orde en duurzame toegankelijkheid - Archiefwet'; 'Actief openbaar maken - Wet open overheid'; 'Webinars 2025 vindt u hier'; 'Webinars 2024 vindt u hier'; 'Juridische Q&A Wet Open Overheid (Woo)'; and 'Monitoring Implementatie Woo'.

VNG | Grip op Informatie Entree Tijdslijn Agenda Admin Groepsbeheerder

Wijzig widget

VNG | Grip op Informatie

VNG Grip op Informatie

Het programma *Grip op Informatie* helpt gemeenten om kansen te benutten die de informatiesamenleving met zich meebrengt. Een stevige grip op informatie biedt kansen op het gebied van transparantie, efficiency, innovatie en dienstverlening. Maar ook op het gebied van datagedreven werken en in de contacten met inwoners en ondernemers.

Twaalfde week van Grip op Informatie

Team Grip op Informatie

Vragen aan het team? Neem direct contact op met een van ons of mail naar gripopinformatie@vng.nl.

Jeroen Jonkers
0614016061

Desiree Groeneveld Bloemhof
0612344885

Nieuws Woo

Podcast Grip op Informatie: Meer aandacht voor transparantie bij waterschappen, provincies, gemeenschappelijke regelingen en gemeenten!

Nieuwe 'Handreiking Woo in de gemeentelijke praktijk'

Podcast Grip op Informatie: Terug- en vooruitblik Peter de Baat en Bert Bouwmeester op hun Woo ambassadeurschap de afgelopen 3 jaar voor de VNG.

Agenda (online) bijeenkomsten GOI

okt 2023

Ma	Di	We	Do	Vr	Za	Zo
29	30	1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31	1	2

Digitale sessie projectleiders Woo - VNG Forum
(Nog geen lid van het forum Grip op Informatie: stuur een mail naar forum.helpdesk@vng.nl)

Kennisbank Grip op Informatie

Podcasts Grip op Informatie

Het programma Grip op informatie richt zich op twee thema's:

Informatiehuishouding op orde en duurzame toegankelijkheid - Archiefwet

Actief openbaar maken - Wet open overheid

Webinars 2025 vindt u hier

Webinars 2024 vindt u hier

Juridische Q&A Wet Open Overheid (Woo)

Monitoring Implementatie Woo

Vragen en tips:
gripopinformatie@vng.nl

Dank u wel voor uw aandacht!

Save the date!

9 tot en met 13 april 2026:
Dertiende week van Grip op
Informatie

